

Слід зазначити, що найефективнішою сферою реалізації символів брендів у сучасному публічному просторі є візуальне середовище. Це пов'язано з сучасним способом споживання інформації, який полягає у постійному розвитку візуальних форм трансляції інформації та зменшенням часу на її засвоєння. При цьому символи не тільки підсилюють значущість об'єкта, але й викликають і підтримують емоції публічної аудиторії, встановлюють певні норми, правила поведінки, при цьому їх інтерпретація не завжди відповідає попередньо закладеному змісту.

Пов'язуючи семіологію із проблемою публічних комунікацій, ми зустрічаємося з необхідністю застосування символічного підходу як основи до вивчення брендів. Оскільки саме спосіб і форма комунікативного «зв'язку» використовує міфологічний символізм, де конкретні предмети, не втрачаючи своєї конкретності, можуть ставати знаками інших предметів або явищ, тобто символічно їх заміщати. Символізм бренду ґрунтується на символіко-міфологічній

сутності, де в поле зору дослідників потрапляє розгляд проблем духовного світу людини, і на авансцену виходить одна із центральних проблем сучасного брендинга — співвідношення позитивного та негативного впливу брендів на соціум. І тут сутність бренду полягає вже в його універсальній функціональності і публічній спрямованості, як на окремого споживача, так і всю національно-культурну спадщину окремої формації. У результаті глобалізаційних перетворень бренди стають новою епісистемою сучасного світогляду. Можна стверджувати, що складні у своєму ціннісному формуванні бренди, є одним із найзначніших ідеопросторів у публічних процесах. Їх метафоричність відіграє суттєву роль у сучасному формуванні особистості. Звідси й постає завдання подальшого дослідження бренду як інструменту публічної комунікації, соціально-культурного феномена, здатного впливати на формування й корегування ціннісно-нормативного ядра глобалізаційного соціуму й окремої особистості зокрема.

Список літератури:

1. Тихонова С. Мифология брендинга в обществе глобального потребления/С. Тихонова//Власть. – 2008. – № 9. – С. 45–47.
2. Тульчинский Г. Л. Культура в шоппе/Г. Л. Тульчинский//Нева. – 2007. – № 2. – С. 28–31.
3. Chernatony L. The service brand as relationships builder/L. Chernatony, F. Dall'Olmo Riley//British Journal of Management. – 2000. – No. 11. – P. 137–150.
4. Featherstone M. The body in consumer culture/M. Featherstone//The Body: Social Process and Cultural Theory. – London: Sage, – 1991. – P. 170–196.
5. Фромм Э. Иметь или быть?/Э. Фромм. – М.: АСТ; Астрель; Полиграфиздат. – 314 с.
6. Тамберг В. Бренд: боевая машина бизнеса/В. Тамберг, А. Бадьин. – СПб.: Питер, – 2005. – 104 с.

DOI: <http://dx.doi.org/10.20534/EJHSS-17-10-46-49>

*Godz Nataliia Borysivna,
National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute»
assistant professor; PhD, assistant professor Department of Philosophy
E-mail: natasha43-23@ukr.net*

The Concept of «Nature's Human» in the boundaries ecology-futurology's investigation and obstacle they can to appear attached to his consideration

Abstract: This article is dedicate working out of question about «Nature's Human» in the boundaries ecology futurology's and describe problem's attached to his understanding.

Keywords: Nature's Human, The «Old» Middle Ages, Weltanschauung, Forecasting, Ecology, Philosophy, Futurology.

*Годзь Наталія Борисівна,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Доцент, Кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії
E-mail: natasha43-23@ukr.net*

Концепт «Людина природня» у рамках екологічно-футурологічного дослідження та складнощі, які виникають при її розгляді

Анотація: стаття присвячена розробці питання «Людина природня» у рамках дослідження екологічної футурології та опису проблем її розуміння.

Ключові слова: Людина природня, «старе» середньовіччя, світогляд, прогнозування, екологія, філософія, футурологія.

Вступ: Під час власного еволюціонування, людство (й створена ним в багато чому відмінна від оточуючого природного людська спільнота) у цілому показує широкий спектр варіацій пристосування до оточуючої дійсності. Створивши унікальну властивість називати й найменувати навколо себе існуюче (а по ходу й створюючи й вбудовуючи виключно людське творіння та перетворення природи), Людина як індивід, пішла далі тваринного та рослинного світу (хоча, притримуючись об'єктивності додамо, що серед тварин та рослин такі є надзвичайно невелика кількість видів, які не тільки соціалізуються (тварини), але й змінюють середовище в якому існують їх соціуми — наприклад, існує різновид бур'яну, який будь-який ґрунт змінює на той тип, в якому йому комфортно рости). Отже, розглядаючи питання концепту «людина природня», на нашу думку у першу чергу треба почати з тієї думки, що Знак та його створення не є прерогативою людства: його створено під час розвитку живого — згадаймо мімікрію у тваринному світі та т. п. Людство також використало цю властивість й відтворило спочатку знак у тотемних елементах, одязі, але воно зуміло розширити кордони дії знаку, знаковості й перейти до наступного етапу — до Символу та процесу символізації та транскрипції символів. От тут-то й виникла на нашу думку одна з перших проблем людства — проблема означення (як символізації) та її транскрипції, вірніше комунікації та спільного розуміння під час транскрипції. Наступний крок й побудова механізму метафори не тільки створив рух уперед, але й додав певний рівень проблем того ж гатунку — процесу транскрипції. Оскільки індивідуальна свідомість, як і суспільна існують у просторі, який постійно потребує творення, пояснення та комунікації а ще такого механізму як найменування та поточення, то створилося замкнуте коло. Самоозначуючи себе та найменовуючи природу та долаштовуючи у неї технопростір, віртуальний простір, виявляється, самі важливі компоненти полишає напризволяще, не доопрацював. Отже, необхідно ще раз звернути увагу наукової спільноти на питання як розуміння «Людини природної». Так й у наступному провести більш детальний аналіз еволюції цього концепту протягом існування філософської думки (це по-перше), по-друге, — зрозуміти які футурологічні проекти можуть виникнути стосовно розуміння як Людини взагалі, так й людини природної особисто. З нашої точки зору це виникає через необхідність пояснення «розп'ятості» особистості та людства у цілому поміж біологічним та соціальним. Сьогодні додамо ще один кут, до якого нас прикуто — віртуальний простір та техногенний віртуальний простір.

Огляд публікацій: Тема надзвичайно широка, до неї зверталось багато науковців та філософів, але враховуючи розмір статті, зупинимось на певних працях Є.

Трубецького, О. Д. Волкогонової, Г. Кона, З. Бжезинського, Г. Хаслера, М. К. Мамардашвілі, Я. Нідельмана, Н. Бердяєва, С. Лема, Т. D. J. Chappell.

Новизна: Виноситься складна, багаторівнева модель «Природної людини», пропонується повернутися до розгляду проблеми поступового наступу Нового Середньовіччя, яке запропонував Н. Бердяєв та введення автором статті для розмежування понять термін «Старе» Середньовіччя, який пропонується при цьому використовувати.

Мета: Пояснити складність розуміння «природності» людини та коротко описати саме поняття, для покращення наступного його вивчення та використання.

Методи дослідження: аналіз, історичний метод, ретроспективний та проєктивний.

Результати дослідження та їх обговорення: сьогодні вже наочно доводить проблему не тільки розуміння Людини Природної, але й її нормальне існування разом з Природою у цілому. Людина природня, як поняття, на нашу думку, має декілька горизонтальних та вертикальних площин, у яких існують концепти розуміння значення як самого поняття, так й причин, які створили багатоманітність його розуміння, існування та використання. Створення «Гомутерів» та нових технологій у черговій спробі поліпшити людство (теоретично, або, навіть практично) не пояснює розуміння що є Людина, та яким чином розвиватися йому надалі [3; 4]. У Є. Трубецького є гарна робота, в якій він писав розмисли про сенс буття та хоча у цілому ми не поділяємо його думку, але погоджуємося над аналізом минулого, майбутнього та сьогодні у філософському сенсі, бо дійсно, відчуття безмежності часу примушує нас замислитися над питанням мети існування. Як писав Є. Трубецький, важкість цього питання частіше примушує в паніці забігти від його вирішення саме тоді, коли особа вже дійшла до високого рівня, який він назвав «вопрошанием» [10, С. 17–336]. С. Лем підкреслював, що науки рухаються шляхом раціоналізації, й не намагаються пояснити все у площині окремої науки, бо, наприклад, сучасна анатомія про людину пише інакше, ніж сучасна фізіологія [6, С. 7–8]. Футурологічні сценарії (на разі й стосовно розуміння долі людства), як пише О. Д. Волкогонова йдуть у двох напрямках — оптимістичному (П. Моргентау, Г. Коң, З. Бжезинский, Б. де Жувенель, Ф. Бааде) та песимістичному (Д. Медоєр, М. Месарович, Э. Пестель, Р. Дюбо, М. Альдер, Р. Кальдер, Г. Хаслер) [2, С. 84–102]. Працюючи над питанням «Природної людини» згадаємо, що М. Мамардашвілі попереджував про можливість «колективного самогубства» громадянського суспільства, після якого виникає «пустий простір», у якому людина не може реалізуватися, як він писав «виконатися» [7, С. 160–163], оскільки події відбуваються «працюючи через час» шляхом конструктивної взаємодії [7, С. 166]. Продовжуючи розмисли у цьому напрямі, наведемо, що

А. Я. Нидельман писав, що «автентична філософія у нашому сторіччі втрачає свою силу через колективну та індивідуальну патологію, що має такі руйнівні наслідки, які нам важко навіть собі уявити. Ми живемо під час метафізичного гоніння...» [8, С. 6]. Е. Тоффлер попереджував, що Людина почала дуже швидко рухатися у бік Невідомого Всесвіту, а саме недослідженого, таким чином до новітньої стадії екотехнологічного розвитку, у цілком переконаному стані, що людська природа незмінна, й думаючи, що стабільність повернеться сама якимось чином, не помічаючи революцію у людській історії, й таким чином суспільство намагається зрушити майбутнє, але він підкреслював, що повернути до природи така людина не зможе, навіть ставши дикою [9, С. 238]. Важливе питання дослідження філософії екології [11].

Отже, розглядаючи питання можливості існування поняття «Людина природня», та враховуючи його складність через постійну трансформацію людства внаслідок соціальних дій, змін у розуміння самої природи та екологічні небезпеки ми бачимо, природність у цьому понятті не означає прямого повернення до первісного стану, але це та людина, яка еволюціонує, зберігає на фізичному, психічному й ментальному рівнях максимальну наближеність як до оточуючого середовища, так й до попередніх та майбутніх поколінь. Враховуючи, що й концепт «Здоров'я» з філософської, соціальної та медичної точки зору на сьогоднішньому етапі також підлягає активному визначенню й доповненню й тут з'являються нові форми тлумачення, то з одного боку ми підкреслюємо що це здорова людина, але й поточнюємо що така вона мусить бути з урахуванням змін розуміння самого здоров'я. Але, а ні інтерпретації розуміння сталого розвитку, а ні концепт «небезпечного знання» ще не може слугувати базисом у розумінні такої людини. Бо не дарма ми вивели у матеріалі даної статі два концепти поряд — «Природня людина» та через переосагнення

бердяєвського концепту «Нове середньовіччя» [1, С. 5–80] приходять нове розуміння поняття «Старе середньовіччя», бо, думається концепти природної людини навіть у них будуть відмінні. Сучасна людина занадто відірвана від ручної праці, її тілесність досить часто спотворюється надуманими технологіями, нав'язуванням чужої думки. Нівечиться родина та родинні зв'язки, оправдується існування моноклеарної сім'ї. Наголосимо, що технології існували й під час Старого середньовіччя, але все ж таки були певні відмінності у людстві на ментальному рівні, в які знов повільно й майже незримо але таки входить людська спільнота. Це дуже тривожний, як на нашу думку знак. Так, ми згодні, що на зміну старому середньовіччю прийшов ренесанс й Доба Нового часу, але світогляд змінився завдяки переконливому як на той час успіху наукових теорій. На відміну від минулого — Нове середньовіччя пропонує людству майже ті старі кордони картини світу, разом з власними недоліками озброєно прийняттям технічного укладу життя. Й не раз ми задавалися міркуванням що зможе вивести людство з цієї лінії розвитку у майбутньому? Бо якщо раніше наукові та технічні винаходи переслідувалися, то тепер вони активно використовуються, але на разі не треба забувати, що догматизм мислення та стереотипність, схематичність міркування була властива Старому середньовіччю та таким чином може вільно вийти в уклад життя спільнот [5].

Висновки: Отже, «Людина природня» багаторівневий концепт, який можливо використовувати при екологічній й футурологічних дослідженнях, аби не спотворити майбутнє людства, але це поняття слід постійно досліджувати та перевіряти. По-друге, є ризик переходу суспільства у нову епоху, в якій будуть відтворюватися старі помилки й тормозити працю вчених. Тому ми пропонуємо для критичного порівняльного аналізу використовувати й поняття «Старе Середньовіччя».

Список літератури:

1. Бердяев Н. Новое средневековье: Размышление о судьбе России и Европы/Н. Бердяев. – Москва: Феникс – Пресс, – 1991. – 81 с.
2. Вологонова О. Д. Приоткрывая завесу времени: О социальном предвидении будущего/О. Д. Вологонова. – Москва: Политиздат, – 1989. – 112 с. (философская библиотечка для юношества).
3. Годзь Н. Б. Інтерпретація тексту та питання екологічного простору людини/Н. Б. Годзь//Вестник Национального технического университета «ХПИ». Сборник научных трудов, Тематический выпуск «Философия» – Харьков: НТУ «ХПИ», – 2008, – С. 38–44, – 100 с.
4. Годзь Н. Б. Філософські підстави розуміння потреби інтерпретації екології та футурології у контексті тлумачення проблеми «постлюдини» та «постдовкілля»/Н. Б. Годзь//Вісник черкаського університету. Серія філософія. Науковий журнал, – № 11, – (224). – 2012. – Черкаси: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – 2012, – С. 40–46. – 152 с.
5. Годзь Н. Б. Завдання філософії екології у руслі теорії та методології системних досліджень./Н. Б. Годзь//Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Збірник наукових праць – № 3, – (17), – 2013 – Харків «Право», – 2013, – С. 24–31. – 299 с.,
6. Лем С. Философия случая./С. Лем//пер. польского Б. А. Старостина. – Москва: АСТ: Хранитель, – 2007, – С. 7–8. – 757 с.
7. Мамардашвили М. К. О гражданском обществе./Сознание и цивилизация/М. К. Мамардашвили. – Санкт Петербург: Азбука. Азбука – Аттикус. 2011, – С. 126–166. – 288 с.

8. Нідельман Я. Серце філософії./Я. Нідельман//пер. з англ. Олег Кіндій. – Львів: Центр гуманітарних досліджень Львівського національного університету ім. І. Франко. – 2000, – 286 с.
9. Тоффлер Э. Шок будущего: пер с англ./Элвин Тоффлер. – Москва: АСТ: – 2008, – 557 с.
10. Трубецкой Е. Н. Смысл жизни/Избранные произведения/Е. Н. Трубецкой/Серия «Выдающиеся мыслители» – Ростов-на-Дону: «Феникс», – 1998, – С. 512.
11. Chappell T. D. J. The philosophy of the environment/T. D. J. Chappell. – Edinburg: Edinburg University Press, – 1997, – 194 p.